

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Oslo, 15. januar 2016
Vår ref:CFØ

Høring implementering av tobakksproduktdirektivet (2014/40/EU) – Forslag til endringer i tobakksskadeloven

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær organisasjon med 30 000 medlemmer og om lag 500 helselag og demensforeninger over hele landet. Vi arbeider med to store folkehelseutfordringer: forebygging av, og forskning på hjerte- og karsykdommer og demens. Nasjonalforeningen for folkehelsen er også interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende. Vi takker for muligheten til å komme med våre innspill til høringen.

Nasjonalforeningen for folkehelsen er opptatt av at antallet personer som røyker og snuser må reduseres, da dette er en viktig årsak til hjerte- og karsykdommer i Norge. Tobakksbruk er en av de store truslene mot folkehelsen, og en av de viktigste risikofaktorene for tidlig død og tap av friske leveår. Nasjonalforeningen for folkehelsen vil også trekke fram at skal vi nå målet om 25 prosents reduksjon i for tidlig død av NCD-sykdommene innen 2025, som myndighetene har satt seg, er det helt nødvendig med flere og sterke virkemidler for å redusere tobakksbruken i befolkningen, og for å hindre at unge begynner og røyke eller snuse.

Basert på det begrensede kunnskapsgrunnlaget som finnes er det lite sikker kunnskap knyttet til bruk av e-sigaretter og potensielle skadevirkninger for den som bruker e-sigaretter eller for omgivelsene. Men, som Helse- og omsorgsdepartementet understreker i sitt forslag, er det ingen uenighet om at bruk av e-sigaretter er langt mindre helseskadelig enn tobakksrøyking.

Nasjonalforeningen for folkehelsen har fulgt debatten om e-sigaretter nøye, og ser at det finnes flere aspekter som preger utfordringsbildet. På den ene siden er det en reell bekymring for at barn og unge skal begynne med e-sigaretter, og at e-sigaretter kan være en innfallsport til å begynne med vanlig røyk. Det vil i så fall være en veldig negativ utvikling. På den andre siden er det det positive aspektet for langtidsrøykere som *utelukkende* har gått over til e-sigaretter, og på den måten har redusert risikoen for røykerelaterte sykdommer og plager.

Regulering av e-sigaretter

Nasjonalforeningen for folkehelsen støtter Helse- og omsorgsdepartementets forslag til regulering av e-sigaretter. I følge Helse- og omsorgsdepartementet finnes det tre mulige måter å regulere e-sigaretter på i fremtiden:

- 1) Fortsatt forbud
- 2) Regulere alle e-sigaretter med nikotin som legemidler
- 3) Regulering i henhold til tobakksdirektivet

Vi synes Helse- og omsorgsdepartementets begrunnelse for en regulering i henhold til *tobakksdirektivet* er fornuftig, og at salg av e-sigaretter i Norge skal reguleres nærmere gjennom tobaksskadeloven. En regulering åpner for lovlig salg av e-sigaretter, og det anerkjenner samtidig at for personer som er storforbrukere av røyketobakk og etter gjentatte forsøk ikke har klart å slutte, kan e-sigaretter være et bedre alternativ. Ved å regulere e-sigarettene på den måten Helse- og omsorgsdepartementet foreslår sikrer man at produktene som omsettes i Norge følger visse standarder gitt i tobakksproduktdirektivet, og det er en sikkerhet for forbrukerne. Enda viktigere er det at ved å regulere e-sigaretter gjennom tobaksskadeloven vil det bli et forbud mot bruk av e-sigaretter der det ellers er røykeforbud. Dette er bra fordi det vil forhindre at sårbare grupper blir eksponert for damp fra e-sigaretter som inneholder nikotin.

Helse- og omsorgsdepartementet har bedt om innspill på om det bør gjøres unntak fra oppstillingsforbudet for e-sigaretter siden dette er nye og ukjente produkter på det norske markedet. Nasjonalforeningen for folkehelsen mener at det *ikke* bør gjøres et slikt unntak for e-sigaretter. Ved å unnta e-sigaretter for oppstillingsforbudet kan e-sigaretter framstå som et produkt det er helt ok å bruke, og kanskje «friste» flere til å prøve e-sigaretter – også unge som ikke tidligere har brukt røyk eller snus. Så langt det er mulig bør e-sigaretter bare brukes av personer som ønsker og slutte å røyke, men hensynet til at disse får kjennskap til produktene bør likevel ikke gå foran hensynet til at barn og unge i størst mulig grad skjermes for dem.

Med vennlig hilsen

Nasjonalforeningen for folkehelsen

Jan Erik Nordrehaug /s/
Leder av Hjerte- og karrådet

Dag Thelle /s/
Styreleder